



# Advokātu apmācības sistēmas ES

## Latvija

Informāciju sniedza: Latvijas Zvērinātu advokātu padome

2014. gada aprīlis

### VALSTS ADVOKĀTU APMĀCĪBAS SISTĒMAS RAKSTUROJUMS — Latvija

#### 1. Piekļuve profesijai

<b>Augstākā/universitātes izglītība</b>	<b>JĀ</b>
<b>Akadēmiskais grāds tiesību zinātnē ir obligāts</b>	<b>JĀ</b>
<b>Veicamās darbības, lai kļūtu par pilntiesīgu advokātu</b>	<ul style="list-style-type: none"><li>• Eksāmena nokārtošana (organizē advokātu asociācija — Zvērinātu advokātu padome) saskaņā ar <a href="#">Advokatūras likumu</a> un Ministru kabineta noteikumiem Nr. 227 "Zvērināta advokāta eksāmena kārtība".</li></ul> <p>Tiesību zinātņu doktori ir atbrīvoti no eksāmena kārtošanas.</p> <ul style="list-style-type: none"><li>• pretendents ir jābūt sasniegušam 25 gadu vecumu,</li><li>• jāapliecina nevainojama reputācija,</li><li>• jāiesniedz iesniegums par iekļaušanu praktizējošu advokātu sarakstā (pēc advokāta eksāmena nokārtošanas).</li></ul>
<b>Vai pastāv alternatīvi profesijas iegūšanas veidi?</b>	<b>JĀ</b> Personai, kura vēlas Latvijā kļūt par praktizējošu

	<p>advokātu:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• ir jābūt ar vismaz <b>5 gadu</b> darba pieredzi kādā juridiskā amatā, un pēc šā posma šai personai ir jānokārto advokāta eksāmens, vai</li> <li>• ir jāpabeidz vismaz <b>2 gadu</b> ievadapmācības kā māceklim (strādājot par advokāta palīgu). Pēc šā posma šī persona var kārtot advokāta eksāmenu, vai</li> <li>• ir jābūt ar vismaz <b>7 gadu</b> darba pieredzi tiesneša amatā vai jābūt ieguvušai doktora vai habilitētā doktora grādu humanitārajās zinātnēs (tiesību zinātnē), vai jābūt strādājušai akadēmiskā personāla amatā kādas augstākās izglītības iestādes juridiskajā fakultātē vai kādā citā juridiskās specializācijas amatā, un tad šai personai nav jākārtot advokāta eksāmens.</li> </ul>
--	--

## 2. Ievadapmācība

<p><b>Vai ir paredzēts ievadapmācības periods?</b></p>	<p><b>JĀ</b> (pretendentiem, kuri izvēlas iegūt advokāta palīga statusu un mācekļa darbā sagatavoties kļūšanai par advokātu)</p>	<p><b>Juridiskais pamats:</b>          Latvijas Republikas Advokatūras likuma 14. un 34. pants un Piektā daļa.  <b>Latviešu valodā</b> pieejams:  <a href="http://likumi.lv/doc.php?id=59283">http://likumi.lv/doc.php?id=59283</a>.          Angļu valodā pieejams <a href="#">šeit</a>.</p>
<p><b>Vai ievadapmācības periods ir obligāts?</b></p>	<p><b>JĀ</b> (tikai izvēloties konkrētu profesijas iegūšanas veidu (sk. sadaļu "Vai pastāv alternatīvi profesijas iegūšanas veidi?"))</p>	<p><b>Noteikts ilgums: vismaz 5 gadi.</b></p>
<p><b>Struktūras, kas ir atbildīgas par</b></p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>Advokātu privātprakses un advokātu biroji</b> (atbildīgs par apmācību būs viens pilntiesīgs</li> </ul>	

<b>ievadapmācību organizēšanu</b>	<p>advokāts (zvērināts advokāts, kam jābūt ar vismaz septiņu gadu pieredzi kā pilntiesīgam advokātam, nevainojamu reputāciju utt.)),</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>Īpaša Zvērinātu advokātu padomes izveidota struktūra</b> (Zvērinātu advokātu palīgu profesionālās sagatavošanas, darbības uzraudzības un eksāmenu komisija).</li> </ul>
<b>ievadapmācību veidi</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Stažēšanās, ko uzrauga praktizējošs advokāts,</li> <li>• advokātu asociācijas uzraudzība,</li> <li>• juridiskā apmācība, ievērojot īpašu programmu, kas ir vienota visiem advokātiem-mācekļiem jeb advokātu palīgiem,</li> <li>• mācības, apgūstot praktizējošiem juristiem nepieciešamās prasmes.</li> </ul> <p><b>Šie nosacījumi ir kumulatīvi.</b></p> <p>Īpaši pienākumi advokātiem-mācekļiem jeb advokātu palīgiem (paredzēti Advokatūras likumā un Zvērinātu advokātu padomes noteikumos un lēmumos):</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- visa ievadapmācības perioda laikā apmeklēt ikmēneša mācības (1,5 stundas),</li> <li>- ievadapmācības perioda pirmajā gadā — publicēt rakstu par tiesību problēmjaudājumu, dot ieguldījumu Latvijas Zvērinātu advokātu padomes darbā,</li> <li>- ievadapmācības perioda otrajā gadā — ar patrona pilnvarojumu vest noteiktu skaitu krimināllietu, administratīvo lietu un civillietu,</li> <li>- pēc ievadapmācības perioda otrā gada — patstāvīgi vest zināmu skaitu krimināllietu, administratīvo lietu un civillietu,</li> <li>- kārtot eksāmenu pēc ievadapmācības perioda pirmā, otrā un piektā gada.</li> </ul>
<b>Iestājekšāmens/pārbaudījums pirms ievadapmācības perioda</b>	<b>JĀ</b>

<p><b>Noteikta mācību programma ievadapmācības periodā</b></p>	<p><b>JĀ</b></p> <p>Advokātu asociācija organizē lekcijas reizi mēnesī, bet tai nav precīzas mācību programmas. Parasti tiek aplūkoti jautājumi, kas ir jāpārzina, lai nokārtotu advokāta eksāmenu, un praksē lekcijās galvenokārt tiek runāts par zvērināta advokāta ētiku un valsts juridisko palīdzību.</p> <p>Ievadapmācības periodā pretendentiem ir jāapgūst (ja ne lekcijās, tad patstāvīgi) visi temati, kas ir iekļauti zvērināta advokāta eksāmenā.</p> <p>Šie temati ir paredzēti Ministru kabineta noteikumos Nr. 227 "Zvērināta advokāta eksāmena kārtība" un precizēti Zvērinātu advokātu padomes lēmumā.</p> <p>Šie temati ir šādi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• konstitucionālās tiesības,</li> <li>• tiesību teorija,</li> <li>• krimināltiesības un kriminālprocesa tiesības,</li> <li>• civiltiesības un civilprocesa tiesības,</li> <li>• administratīvās tiesības un administratīvā procesa tiesības,</li> <li>• darba tiesības,</li> <li>• komerctiesības,</li> <li>• finanšu un nodokļu tiesības,</li> <li>• starptautiskā civilprocesuālā un kriminālprocesuālā sadarbība,</li> <li>• Latvijas Republikas Advokatūras likums un no tā izrietošie normatīvie akti,</li> <li>• zvērināta advokāta ētika,</li> <li>• starptautiskie tiesību akti par advokāta profesiju,</li> <li>• zvērināta advokāta lietvedība,</li> <li>• komunikācija un argumentācija.</li> </ul> <p>(Tematu saraksts latviešu valodā ir atrodams šeit: <a href="http://www.advokatura.lv/?open=eksameni&amp;lang=lat">http://www.advokatura.lv/?open=eksameni&amp;lang=lat</a>)</p>
<p><b>Iezīmes attiecībā uz ES tiesībām un valodu</b></p>	<p><b>Valodu apmācība: NĒ</b></p> <p><b>ES tiesības:</b> var būt dotas <b>atsauces uz ES tiesībām</b>, kad</p>

<b>apmācība</b>	tiek runāts par konkrētiem tematiem.	
<b>Vai ievadapmācības periods ir iedalīts vairākos posmos?</b>	<b>JĀ</b> Attiecībā uz katru posmu ir noteiktas dažādas prasības: <ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>pēc pirmā gada</b> zvērināta advokāta palīgs kārto pirmo eksāmenu. Galvenie temati: civiltiesības un civilprocesa tiesības, administratīvās tiesības un administratīvā procesa tiesības, komerciesības, darba tiesības;</li> <li>• <b>pēc otrā gada</b> zvērināta advokāta palīgs kārto otro eksāmenu. Galvenie temati: krimināltiesības un kriminālprocesa tiesības.</li> </ul> Zvērināta advokāta palīgs var kārtot advokāta eksāmenu pēc tam, kad viņš ir nostrādājis darba devēja vadībā <b>piecus gadus</b> . Eksāmena galvenie temati: tie mācību programmas temati, kas ir aprakstīti iepriekš.	
<b>Novērtējums/eksāmens pēc ievadapmācības perioda beigām</b>	<b>JĀ</b>	<b>Rakstiski eksāmeni</b> (zvērinātu advokātu palīgi ir atbrīvoti no zvērināta advokāta eksāmena mutiskās daļas kārtošanas)
<i>3. Tālākizglītības sistēma</i>		
<b>Tālākizglītības un apmācības specializācijā nošķiršana</b>	<b>NĒ</b>	
<b>Prasības saistībā ar tālākizglītību</b>	<b>JĀ</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>Obligātās prasības par apmācību</b> ir paredzētas Advokātu asociācijas iekšējos noteikumos (šī sistēma ir spēkā kopš 2013. gada 1. janvāra).</li> </ul> <p><b>Visiem zvērinātajiem advokātiem ir jāpiedalās tālākizglītībā. Proti, ikvienam zvērinātajam advokātam ir jāpiedalās mācībās, kuras kopumā ilgst vismaz 16 akadēmiskās stundas (45 min) gadā.</b></p> <p><b>Juridiskais pamats</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Latvijas Zvērinātu advokātu padomes 2012. gada 26. jūnija Lēmums Nr. 149</li> </ul>

		<p>"Noteikumi par zvērinātu advokātu kvalifikācijas paaugstināšanu un tālāk apmācību",</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Latvijas Zvērinātu advokātu padomes 2013. gada 23. oktobra Lēmums Nr. 237 "Noteikumi par reģistrācijas kārtību padomes organizētiem kvalifikācijas paaugstināšanas pasākumiem".</li> </ul>
<b>Prasības saistībā ar svešvalodu apguvi</b>	<b>Nav prasību.</b>	
<b>Prasības par ES tiesībām veltīta satura iekļaušanu tālākizglītības/speciāli zācības programmā</b>	<b>NĒ</b>	
<i>4. Akreditācijas sistēmas un apmācības pakalpojumu sniedzēji</i>		
<b>Akreditācijas iespēja</b>	<b>Nav attiecināms.</b>	
<b>To apmācības pakalpojumu sniedzēju skaits, kas piedāvā tālākizglītības pasākumus</b>	Vairāk nekā 50.	
<b>Apmācības pakalpojumu sniedzēji, kas izstrādā akreditētus tālākizglītības pasākumus</b>	<b>Nav attiecināms.</b> Nav prasību par akreditāciju.	
<b>Pasākumi un metodes</b>		
<b>Iespējamie apmācības pasākumu veidi saskaņā ar tālākizglītības vai specializācijas prasībām</b>	<b>Nav attiecināms.</b>	<b>Dalība apmācības pasākumos citā dalībvalstī</b> <ul style="list-style-type: none"> <li><b>JĀ</b>, tā tiek ņemta vērā, vērtējot tālākāpmācības prasību izpildi.</li> </ul>
<i>5. Apmācības pasākumu uzraudzība</i>		

<p><b>Organizācijas, kas ir iesaistītas tālākizglītības pasākumu uzraudzībā</b></p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>Advokātu asociācija</b></li> </ul> <p>Advokatūras likumā advokātiem (un arī advokātu palīgiem) ir paredzēts pienākums pastāvīgi pilnveidot savu profesionālo kvalifikāciju. Advokātu profesionālās kvalifikācijas paaugstināšanas pasākumus organizē Latvijas Advokātu kolēģija (ir pieņemti arī iekšējie noteikumi). Bet personas savu profesionālo kvalifikāciju var uzlabot arī daudzos citos veidos.</p> <p>Latvijas Advokātu kolēģija ik pa laikam pārbauda, vai advokāti un advokātu palīgi paaugstina savu profesionālo kvalifikāciju, kā arī to, kādā veidā tas tiek darīts.</p>
<p><b>Uzraudzības process</b></p>	<p><b>Nav attiecināms.</b></p>

Avots: pilotprojekts — Eiropas Tiesiskā apmācība: "2. daļa. Pētījums par stāvokli advokātu apmācības jomā saistībā ar ES tiesībām" (*Study on the state of play of lawyers training in EU law*), ko veica Eiropas Advokatūru un juristu biedrību padome (CCBE) un Eiropas Publiskās pārvaldes institūts (EIPA).